

ผลของโปรแกรมการสอนร่วมกับการมีส่วนร่วมของสามีต่อการปรับตัวด้านบทบาทการเป็นมารดาของมารดาวัยรุ่นในระะยะหลังคลอด

EFFECTS OF TEACHING PROGRAM WITH HUSBAND PARTICIPATION ON MATERNAL ROLE ADAPTATION IN POSTPARTUM ADOLESCENT MOTHERS

กุลธิดา หัตถกิจพานิชกุล 5236534 NSAM/M

พย.ม. (การผดุงครรภ์ขั้นสูง)

คณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ : วรรณภา พาหุวัฒน์กร, Ph.D. (NURSING), เขียวลักษณ์ เสรีเสถียร, พย.ค., ศิริกานต์ บริบูรณ์หิรัญสาร, พ.บ., ว.ว. สุติศาสตร์-นรีเวชวิทยา, M.P.H., Ph.D.

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยกึ่งทดลอง เพื่อศึกษาผลของโปรแกรมการสอนร่วมกับการมีส่วนร่วมของสามีต่อการปรับตัวด้านบทบาทการเป็นมารดาของมารดาวัยรุ่นในระะยะหลังคลอด กลุ่มตัวอย่างเป็นมารดาวัยรุ่นหลังคลอดบุตรคนแรกที่พักรักษาตัว ณ หอผู้ป่วยหลังคลอด โรงพยาบาลศิริราช จำนวน 50 คน แบ่งเป็นกลุ่มควบคุม 25 คน และกลุ่มทดลอง 25 คน ซึ่งมีการยุติการศึกษาในมารดาวัยรุ่นกลุ่มควบคุม 1 คน จึงมีจำนวนกลุ่มตัวอย่างทั้งสิ้น 49 คน โดยกลุ่มควบคุมได้รับการพยาบาลตามปกติจากพยาบาลประจำการ ส่วนกลุ่มทดลองได้รับการพยาบาลตามปกติจากพยาบาลประจำการและโปรแกรมการสอนร่วมกับการมีส่วนร่วมของสามีจากผู้วิจัย เก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสัมภาษณ์ข้อมูลส่วนบุคคล แบบสัมภาษณ์การปรับตัวด้านบทบาทของมารดาวัยรุ่นในระะยะหลังคลอด และแบบบันทึกปัญหาและการให้คำแนะนำในระะยะหลังคลอด และเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของคะแนนการปรับตัวด้านบทบาทการเป็นมารดาภายหลังการทดลองเมื่อ 4 สัปดาห์หลังคลอดระหว่างกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม ด้วยสถิติที (Independent t- test)

ผลการวิจัย พบว่า มารดาวัยรุ่นในกลุ่มทดลองมีคะแนนการปรับตัวด้านบทบาทการเป็นมารดาสูงกว่ากลุ่มควบคุมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติเมื่อ 4 สัปดาห์หลังคลอด ($p < .05$) จากผลการศึกษา มีข้อเสนอแนะว่าพยาบาลหน่วยหลังคลอดควรนำโปรแกรมการสอนร่วมกับการมีส่วนร่วมของสามีไปใช้เพื่อส่งเสริมการปรับตัวด้านบทบาทการเป็นมารดาในระะยะหลังคลอด โดยช่วยส่งเสริมสัมพันธภาพอันดีระหว่างมารดากับบุตร และช่วยให้มารดาสามารถเลี้ยงดูบุตรได้อย่างมีประสิทธิภาพ

คำสำคัญ: มารดาวัยรุ่น / โปรแกรมการสอนร่วมกับการมีส่วนร่วมของสามี / ระะยะหลังคลอด / การปรับตัวด้านบทบาทการเป็นมารดา

EFFECTS OF TEACHING PROGRAM WITH HUSBAND PARTICIPATION ON
MATERNAL ROLE ADAPTATION IN POSTPARTUM ADOLESCENT MOTHERS

KULTIDA HATTAKITPANICHAKUL 5236534 NSAM/M

M.N.S. (ADVANCED MIDWIFERY)

THESIS ADVISORY COMMITTEE: WANNA PHAHUWATANAKORN, Ph.D. (NURSING),
YAOWALAK SERISATHIEN, D.N.S., DITTAKARN BORIBOONHIRUNSARN, M.D.,
M.P.H., Ph.D.

ABSTRACT

This quasi-experimental research was designed to study the effects of a teaching program with husband participation on maternal role adaptation in postpartum adolescent mothers. The sample consisted of 50 postpartum adolescent mothers who were patients at the the postpartum unit at Siriraj Hospital. They were divided into a control group (n = 25) and an experimental group (n = 25). Since one participant in the control group was excluded, 49 participants were finally analyzed. The control group received only routine nursing care. The experimental group received routine nursing care and the teaching program with husband participation. The instruments used in data collection were a Personal Data Form, Maternal Role Adaptation in Adolescent Mother Interview Form, and Postpartum Advice Records. Analysis of difference of average score of maternal role adaptation at 4 weeks postpartum between the adolescent mothers in the experimental group and the control group was performed by an independent t-test. The results showed that adolescent mothers in the experimental group had maternal role adaptation scores statistically significantly higher than those in the control group at 4 weeks postpartum. ($p < .05$)

The results indicated that the teaching program with husband participation can promote maternal role adaptation in adolescent mothers. Nurses should apply this program for helping mothers to encourage attachment with their newborns and to effectively provide care for their newborns.

KEY WORDS: ADOLESCENT MOTHER / TEACHING PROGRAM / POSTPARTUM
HUSBAND PARTICIPATION / MATERNAL ROLE ADAPTATION